

комисија ће се служити мерилом стеченим при екскурзији. Комисија се нада да ће на тај начин постићи резултате и хомоген материјал, на основу кога ће се моћи поредити сва сточарска кретања у Карпатима и на Балк. Полуострву.

Ђорђе М. Обреновић.

Природне области Чехословачке.¹ — Писац истиче мало пространство Чехословачке, а затим разматра њену велику разноврсност рељефа. Даље наглашује да је Чехословачка с добрим разлогом назвата срце Европе. И ако средиште Европе лежи нешто даље према Североистоку, језгро европског становништва налази се у граничној области између Чешке и Моравске. Према томе Чехословачка лежи у прелазној области између густо насељеног Запада и незнатно насељеног Истока.

Положај Чехословачке између варисциског и алписко-карпатског планинског лука има првокласан значај. Између поменута два планинска појаса пружа се средњеевропска низија, која лежи у сливу Дунава и према томе стоји у непосредној вези са панонским басеном. Уздужна осовина Чехословачке лежи тачно у средишној дунавској низији, између Чешке Месе и Карпата. Чехословачка је дакле на развођу река које утичу у северна европска мора и оних што се уливају у Црно и Средоземно Море. Услед тога она представља природно средиште за саобраћај између северне и јужне, источне и западне Европе.

Затим писац издваја у Чехословачкој две главне природне области. Прва је у сливу реке Лабе и њене главне притоке Влтаве; то је права Чешка. Другу чине Карпати са низијом на левој обали Дунава и у горњем току Тисе; у тој су области Словачка и Поткарпатска Русија. Ове две области разликују се како хидрографски тако и у погледу геолошке грађе и морфолошког развитка.

После кратке тектонско-геолошке карактеристике обеју области, писац узгред помиње да су на јужној суподини Карпата констатоване терасе великог панонског језера до висине од преко 500 м.

Физиографске одлике Чехословачке биле су од утицаја и на живот њеног становништва. На западу је, у Чешкој, област напредне фабричке индустрије. Овде су се развили велики градови, чија је околина богата каменим и мрким угљем. Заштићена од хладних северних и кишовитих западних ветрова ова област има релативно топлу суву климу, али годишња количина атмосферског талога ипак је довољна за усеве. Саобраћај и трговина овог дела Чехословачке управљени су према Атланском Океану. Међутим, на Истоку, у области Карпата, насеља има сама у долинама, где је становништво сакупљено у малим градовима и великим селима, и њихово је главно занимање производња дрвене грађе, док је на високим планинским суватима развијено искључиво сточарство.

Утицај орографских прилика на развитак комуникација у Чехословачкој сасвим је очевидан. Још од преисторијских времена сви главни чешки путеви укрштали су се на месту где данас лежи Праг, у коме правцу конвергирају и све знатније чешке реке. Стари су путеви избегавали узане и дубоке долине, док железничке пруге данас већином воде кроз њих, искоришћујући алувијалне равни које су развијене час на левој час на десној обали реке. Услед тога, са развитком

¹ *Julie Moscheles: Natural regions of Czechoslovakia, The Geographical Review, New York, October 1924.*

железничког саобраћаја код становништва се појавио покрет за насељавањем долињских равни. Међутим, у Карпатима не постоје тако повољне прилике за саобраћај. Овде главни путеви воде попречним долинама, којима прети опасност од честих урниса.

У свом даљем излагању писац приказује засебно Чешку Масу, Моравску, која чини прелаз између једне и друге природне области, и област Карпата. У одељку о Моравској истиче да је ова област у скорој геолошкој прошлости била покривена морем, које је оставило иза себе многобројне трагове: моринске слојеве, обале и абразионе површи, које су усечене у планинском оквиру. Овде је море залазило у копно у облику узаних залива.

М. С. Радовановић.

Територијална организација Савеза Совјетских Социјалистичких Република. — Иза револуције од октобра 1917. у европској и азијској Русији поникле су многе аутономне совјетске републике. Од тада бољшевичка влада стално настоји да их групише у руски савез и да уједно изврши унификацију и централизацију.

Крајем прошле године совјетски Савез су сачињавале: 23 совјетске социјалистичке републике, 13 аутономних совјетских области, аутономни круг Суња с аутономним градом Владикавказом и народна република Монголска, која се сматра као савезница. Од њих су:

- а) Три федеративне републике: Русија, Закавказска и Украјина.
- б) Три совјетске социјалистичке републике: Бела Русија с главним градом Минск, Бухара са Бухаром и Хорезмија са Кивом.
- в) Народна република: Спољна или окупирана, Монголска.

Руска совјетска федеративна социјалистичка република обухвата ове републике и аутономне области, уз које наводимо и њихове административне центре:

Републике:	Аутономне области:
Руска . . . . . Москва	Коми или Зирјанска . . Устј-Сисољск
Карелска . . . . . Петрозаводск	Маријска или Черемиска Краснокачкајск
Башкирска . . . . . Уфа	Чувашка . . . . . Чебоксари
Татарска . . . . . Казан	Вотска . . . . . Ижевск
Киргиска . . . . . Оренбург	Орјатска . . . . . Улала
Бурјатска и Монголска . Верхнеудинск	Карачајска и Черкеска . Баталпашинск
Јакутска . . . . . Јакутск	Карачајска и Балкарск . Наљчик
Туркестан . . . . . Ташкент	Черкеска . . . . . Тохтамукај
Немачка на Волги . . . Покровски	Северна Осетија . . . . Владикавказ
Калмичка . . . . . Елисти	Ингушетија . . . . . Владикавказ
Кримска . . . . . Симферопол	Чечнија . . . . . Грозни
Дагестан . . . . . Махач-Кала (Петровск)	Аутоном. круг Суња и аутоном. град Владикавказ

Закавказску совјетску федеративну републику сачињавају:

а) Република Ђурђијанска с престоницом Тифлис. У њу спадају три аутономне републике: 1. Совјетска република Абхаска с администр. центром Сухум; 2. република Аџарик с центром Батум и 3. аутономна област Јужна Осетија са центром Цинвал или Цинбали.

б) Република Азербејџан с престоницом Баку, с мандатом на две територије: 1. република Нахичеван с истоименим центром и 2. аутономна област Карабаг са центром Суша.

в) Република Јерменска с престоницом Ериван.

Федеративна република Украјина обухвата две републике: Украјину с престоницом у Харкову и аутономну републику Молдавију с провизорним администр. центром у Тираспољу.